

Nazrála doba na Revizora

Gogolovu věčně aktuální grotesku uvádí vedle Divadla na Vinohradech nově také **pražské Divadlo ABC**. *Revizor* s Tomášem Havlínkem, Václavem Koptou a Pavlou Tomicovou je v podání režiséra Davida Drábka svěží komedií, jež se striktně nedrží předlohy.

Městská divadla pražská zkraje 70. sezony vsadila na klasiku. V Divadle ABC uvedla Gogolova *Revizora*, na 25. května chystají premiéru Shakespearovy hry *Romeo a Julie*. I v kanonických předlohách lze ale objevit nový rozměr. To se v případě *Revizora* povedlo režiséru Davidu Drábkovi, který hru upravil tak, aby repliky z roku 1836 zněly pro dnešní dobu ještě komičtěji.

Jdou hladce do úst nejen zkušeným matadorům Václavu Koptovi a Pavle Tomicové, ale i mladému Tomáši Havlínkovi, jemuž Drábek svěřil hlavní roli úředníka Chlestakova. Za jeho věrné provedení dlouhého „ožraleckého“ monologu, kde se napařuje před maloměstskými úředníky, kteří ho považují za tajného carského kontrolora, by se nemuseli stydět ani Oldřich Kaiser nebo Václav Postránecký. Kaiser si Chlestakova zahrál v roce 2004 ve filmu Viktora Polesného po boku Jiřího Lábusa, Postránecký ho zdramatizoval pro Český rozhlas v roce 1972. I tak ale nejslavnějším Chlestakovem zůstává Vlasta Burian, jehož do role v roce 1933 obsadil Martin Frič.

Mladého revizora – šviháka, který svádí hejtmanovu manželku i dceru – tuto sezonu ztvárňuje také Ondřej Brousek v Divadle na Vinohradech v inscenaci Juraje Deáka. Hejtman v podání Aleše Procházky tam pobíhá v červených trenýrkách a kritici

vinohradské verzi vytýkají až příliš laciné narážky na aktuální politiku. Památný byl v tomto ohledu především Kačerův *Revizor* uváděný v roce 1968 v Činoherním klubu,

kde hostoval loni zesnulý ruský herec Oleg Tabakov. Jeho Chlestakov mluvil rusky, což ještě umocňovalo kontext tehdejší situace.

Všetci kradnú

Soudobý podtext nechybí ani nejnovější inscenaci v ABC – lže, podplácí, podvádí a krade se přece za každého režimu... Zkorumpaní úředníci se nestydí svou vinu přiznávat, vždyť přece „všetci kradnú“. Bláznivý ředitel chudobince, jehož si zahrál Tomáš Milostný, nová posila stálého souboru ABC, zesnulým chudákům trhá zlaté zuby, pošt mistr v podání Oldřicha Víznera otvírá dopisy, soudce (Pavel Juřica) se nechává upláct a hejtman (Václav Kopta) vybírá výpalné od asijského kupce (Zdeněk Vencl),

jehož bez okolků tituluje „žluťáku“. Že má do zapadlé díry v zemi, „kde už včera se sežralo to, co se mělo sežrat až zítra“ a kde „negry věší na břízy“, nečekaně přijet revizor, se dozví z dopisu od Andreje...

Moderní scéna s kulisami à la Potěmkinovy vesnice a fotkami Putina na stěně, parodie na častušky a mrazíkovské kostýmy jsou velkým osvěžením předlohy, jíž se Drábek nedrží doslovně. Přidává si také postavu černošského spisovatele (narážka na Puškina, který Gogolovi poskytl předlohu, měl totiž africké předky). „Hráli jsme si s Ruskem jako děti s legem. Inspirací nám byl třeba film Woodyho Allena *Láska a smrt*. Gogolovu předlohu jsme rozvedli z důvodu rozvernosti, nikoli proto, abychom na něj roubovali současné politické aktualizace,“ říká režisér.

Publikum se směje od začátku do konce, úsměv na tváři ovšem ztuhne při slavné hejtmanově replice: „Čemu se smějete? Sami sobě se smějete? Vy – vy! Já bych ty škrabáky, ty rejpalý, liberály zatracený –! Svázat tu pakáž, do jednoho uzlu, na kaši rozdupat, dva sáhy pod zem – to by vám patřilo!“ A to je důvod, proč divadla *Revizora* ráda uvádějí i dnes. Otřepané „nastavování zrcadla“ společnosti, kde přirozenou autoritu elit nahrazuje vulgární opojení mocí, funguje v každé době.

Klára Číkarová ■

Nikolaj Vasiljevič Gogol: *Revizor*
Divadlo ABC

Režie a úprava: David Drábek
Hrají: Václav Kopta, Pavla Tomicová,
Tomáš Havlínek, Eva Leinweberová,
Oldřich Vízner a další.